

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 18.

V Ljubljani, v soboto 5. maja 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Socijalna demokracija in mi.

V člankih „Raj socijalnih demokratov“ smo priobčili v „Glasniku“ kopo dokazov iz spisov socijalno-demokratskih, ki govore proti jasni pameti človeka.

Ti članki nimajo namena, da bi spreobrnil kakega soc. demokrata. Kdor hoče zvezde klatiti, naj poskuša! Nameravali smo le razsodnemu človeku z besedami soc. demokratov samih narisati „nebesa na zemlji“, kakor jih obetajo svojim lahkovernim tovarišem. Ta „nebesa“ pa so prazne sanje. Pred demokratskim rajem bi vsakdo moral pustiti vsako lastnino, svojo prostost, svojo dušo, Boga, ženo, otroke. In ko si to storil, je še mogoče, da te ustrelé pred vrati raja. In v tem rajju ni angelov, ampak so ljudje z vsemi človeškimi napakami. Do raja pa moreš priti le skozi reke krvi in razvaline človeških rok.

S tem pa ne rečemo, da bi moral delavec mirno čakati soc. revolucije. Soc. gibanje se širi. Vzroka sta dva: nevera in žalostne soc. razmere. Ker so nemaniču iztrgali vero iz srca in upanje na božji raj, obljubujejo mu raj na zemlji. Drugi vzrok so žalostne razmere, beda in revščina nižjih stanov. Ako pošten delavec zahteva svojega plačila, je to njegova pravica. Ako zahteva varstva za svoje življenje in zdravje ter za svojo družino, je to njegova pravica. Ako zahteva, da se omeji in zlomi brezsrčna samovlada denarja, je to njegova pravica. A vprašanje je: ali je rešitev soc. vprašanja brez katastrofe, brez soc. revolucije, še mogoča, in kako naj se izvrši?

Ker bodemo o priliki še obširneje govorili o verskih, političnih in gospodarskih naukih soc. demokracije, hočemo v tem članku podati le nekaj misli.

Vsak človek ima pravico do obstanka, pravica do življenja je prva na svetu. O tej pravici pa sme le tisti govoriti, ki prizna bistveni razloček mej človekom in živalijo. Kakor živali nimajo dolžnostij, tako tudi nimajo pravic. Soc. demokratje torej sami sebe

pobijajo, ko govoré o človeških pravicah, v isti sapi pa človeka vsporejajo z opico. Dolžnost države je, da skrbi za zdravje in življenje delavskih stanov. V ta namen so mnoge države vpeljale zakone v varstvo delavstva. Ti zakoni pa so nezadostni in preokorni. V prvi vrsti pa delavci pogrešajo še pri nas zavarovanja za starost in onemoglost.

Toda ne varajmo se! Delavsko zavarovanje proti nezgodam za slučaj bolezni in starosti more pač odstraniti najhujše izrastke kapitalistiške produkcije, a kapitalizma nikakor ne. Proletarec, ki je zavarovan za največjo silo, ostane še vedno proletarec in morda celo hujši soc. demokrat.

Istotako so brez vspeha vsi izjemni zakoni, kakor se je pokazalo v Nemčiji. Jez more nekaj časa vstrajati povodenj, a hudourniki razderó s časom najmočnejše jezove in opustošenje je potem še večje. Deroče vode je treba pravilno uravnati. Ako soc. demokratski duh prodere tudi v armade, je najmočnejši jez javnega reda in miru izpodjeden in razrušen. In to ravno hočejo soc. demokratje.

Tudi na prepire in needinost mej soc. demokratskimi strankami ne smemo računati. V vsaki stranki so prepiri, a soc. demokratje so v končnih namenih vedno edini. Mogoče je sicer, da soc. demokratje sami uvidijo neizvršljivost vseh svojih naukov in da se prelevé v zmernejšo stranko, s katero bode mogoče izvršiti vse potrebne in koristne soc. reforme. To je mogoče, a ne gotovo.

Če hočemo soc. demokraciji do živlega, moramo odstraniti njene uzroke. Pravi vzrok na gospodarskem polju pa je neomejena samovlada kapitala. Delavec je v prvi vrsti soc. demokrat, ker je proletarec. Proletarec pa je, ker ga izkorišča kapital. Treba je torej, da se ojači kmečki in meščanski srednji stan. Ako si ti stanovi opomorejo, ki so korenina vsakega naroda, stebri države, mogli bodo tudi izdatneje skrbeti za svoje posle in delavce ter boljše plačevati njihovo delo. Veliki kapital ima v rokah skoraj že vso industrijo in trgovino,

sedaj grabi podse tudi posestva v obliki hipotek. Dolgovi kmečkih posestev rastejo od leta do leta, kmet dela dandanes le za svoje upnike, sam pa strada. Ni čudno, da peša kmečki stan, ker mu zemljišča ne donajajo toliko, da bi sproti plačeval davke, dote in še delavce. Kredita ima še precej, a ta kredit je predrag. Zemljišča donajajo pri nas povprek 3%, a dolgove mora obrestovati po 5, 6, 7 in več odstotkov. Lahko bi skoraj na leta izračunali, kdaj bodo kmečka posestva zadolžena nad svojo vrednost. V Avstriji so se zemljiški dolgovi od l. 1867 do 1892 pomnožili za 778 milijonov, to je, za 55%. Marsikateri kmet že danes pravi: Vzemite mi vse, kar imam, plačujte davke in dolgove, jaz pa vam služim za hlapca in živim bolje, nego sedaj.

Isto velja o rokodelcih in obrtnikih. Veliki kapital si je osvojil industrijo in trgovino ter uničil na tisoče obrtniških družin. Delo je podleglo kapitalu. Mali obrtniki in delavci niso bili organizovani in strla jih je večja moč. Kako je torej rešitev mogoča?

Za kmečki, obrtniški in delavski stan je treba obvezne, zakonite organizacije. Treba je tem stanovom jasno določiti njihove pravice in dolžnosti ter jih zakonitim potom zavarovati proti raznim pijavkam. Obvezno, prisilno združništvo v vseh panogah narodnega gospodarstva bila bi močna obramba delavskih stanov. Seveda bi to ne šlo brez boja, a ta boj za obstanek bi ne bila krivda delavskih stanov, ampak kapitalizma. Ali ta boj v zakonitih mejah, ali neizogibna, strašna soc. revolucija. Ako kapital ne izpusti iz svojih krempljev vsaj nekaj plena, izgubil bode enkrat vse. Delo in zemlja sta človeku krušna mati, in ta mati mora ostati trdna in zdrava. Kapital je le gnoj na njivi, mazilo za tovarniški stroj. Kmečki in tovarniški delavec pa nista dolžna delati samo za gnoj in mazilo!

Sicer pa bi delavska organizacija tudi pospeševala soc. red in mir mej stanovi. Opravičeni demokratizem bi dobil svoje pravice, svoj vpliv na državni obstoj, in bi podpiral naravni

Poezije Dragotina Kette-ja.

(Založil L. Schwentner. Cena 3 K.)

Lani se je utrnila na našem literarnem obzorju zvezda, ki je pričela še-le malo prej zarreti tako čisto in jasno, da so poleg nje bledele njene sovrstnice. Zagreblji smo mladega pesnika Ketteja. Pred njegovo smrtjo se je malo govorilo o njem; vedeli so zanj in poznali njegove zmožnosti pač literarni krogi ter njegovi ožji prijatelji. O Ketteju-pesniku se je jelo govoriti še-le potem, ko so ga slavili po njegovi smrti, časopisi radi njegovih sonetov. V spomin mi prihajajo Kettejeve besede: „Čez 50 (pri profesorjih 51) let se tudi pri Slovencih spozna prava poezija. Baš radi tega pa bom jaz pel tako, kakor bom sam spoznal za pravo, ne pa, kakor bi ugajalo kakemu filistru.“ — Sedaj pa smo dobili zbrane, oziroma izbrane njegove pesmi, v lepi, ukusni knjigi z dobrim papirjem in prijetnim tiskom. Knjigo diči tudi Kettejeva slika, ki je pa čudovito slaba; od daleč pač spominja nekoliko na našega pesnika, a veren posnetek njegov ta slika žal ni.

G. Aškerc, ki je uredil pesmi, je dodal zbirki dve strani dolg, a sentimentalen životopis pesnikov, potem pa razvija na šestih straneh svoje misli o njem, dasiravno bi to sodilo kam drugam, a ne v zbirko samo. Dele se poezije v tri dele: v pesmi, gazele in sonete. Na čelu zbirki beremo one značilne besede pesnikove, ki nam tako jasno označujejo Ketteja:

Popolnitev bodi moj edini vzor,
luč, resnica moje delovanje!

To je bila direktiva, ki je vodila Ketteja v njegovem zasebnem življenju, ki se zrcali tudi v njegovih delih.

Iz prvega dela, iz „pesmij“, si ne moremo ustvariti nikake določne slike pesnikovega življenja; večinoma niso refleksi pesnikovega življenja in čustvovanja, napravil jih je, ker jih je hotel napraviti. Kette je bil tega mnenja, da se je mogoče postaviti človeku tudi v tuje stanje, v tuje čustvovanje, tuje mišljenje, — in iz tega sočustvovanja se dobi celo vrsto novih misli in čustev, ki jih pa radi subjektivnosti nikakor ne kaže zavreči. Na tak način je napravil Kette mnogo pesmij, in prav s tega stališča se je on

tudi zavzemal tako močno za narodno pesništvo. Iz njegovih pesmij veje res nekaj narodnega, zlasti nas spominja oblika in izraževanje marsikaterih pesmi na narodne pesmi. Nekateri njegovi vrstniki so ga odvrčali od tega, a on je rekel: „Mislij in čutov ne bodem kradel narodu; če jih sam nimam, potlej kar pero v kot; zakaj, bi pa ne smel uporabljati narodove zgodovine zakaj bi sploh ne jemal iz življenja svojega naroda, ne vem. Izraza, oblike pa drugodi niti jemati ne moremo, nego od njega.“

Poglejmo n. pr. „Zimsko romanco“ (str. 15.):

O dedek naš, povej, povej,
kako pa je biló potlej?

Oči vanj vsi uprli so,
za drugo vse umrli so.

Ali pa „Azrael“ (str. 18.):

Oj, ljubosumni paša ti,
al smem te nekaj vprašati?

Zdi se, kakor bi čul zdaleč popevati narodno pesem.

Večina „pesmij“ je ljubavnega značaja, a v njih ne triumfuje tista moderna oblizanost, polzkost, ne, ravno v ljubavnih svojih pesmih

razvoj socijalne politike. Nasprotja bi se polagoma ublažila, krivice odstranile mirnim potom in valovi soc. gibanja bi se polegali. Vse to pa more izvršiti država s svojo avtoriteto. Posamezne dežele so za mnoge take socijalne naprave preslabe in pretesne, nedostaje jim potrebnih sredstev. Še je čas, a kazalo na uri se pomika na 12. številko.

Z gospodarskimi reformami pa bi se morala vršiti tudi verska reforma. Materializem moremo pobijati le z idealizmom, ne po Heglovem receptu, ampak s Kristusovimi nauki resnice in pravice, nesebične ljubezni do bližnjega. Takozvana moderna splošna humaniteta je limonada. Žalostna posledica te človekoljubnosti brez Boga je socijalna mizerija: na eni strani so maloštevilni milijonarji, na drugi strani pa vidimo nesrečno trumo, to so milijoni proletarcev, obupanih nemaničev. Kdor Boga ne ljubi, ta tudi svojega bližnjega ne ljubi, ampak ga zatira, kjer in kedar more. In isto bi se godilo tudi v soc. demokratskem „raju“, kajti vsaka revolucija požira svoje otroke. Torej nazaj k Bogu, h Kristusu! Praktično krščanstvo zgoraj in spodaj, v vseh slojevih, je edina pomoč.

Deželni zbor kranjski.

V 12. seji rešil je dež. zbor prošnjo „Slov. kat. društva“ v Ljubljani za razširjenje volilne pravice v deželni zbor s tem, da jo je izročil dež. odboru z naročilom, da stavi o priliki svoje nasvete. Radovedni smo, kdaj bode prava „prilika“ srečala to prošnjo. Krščansko-socijalno delavstvo ne bode tiho, dasi je dr. Tavčar že naprej dejal v svoji liberalnosti: „Katoliškemu delavstvu ne damo volilne pravice!“

Odobren je bil račun deželnega zaklada. Deželni dohodki so l. 1898. znašali 1.416.143 gl. 25 kr., in sicer priklade na direktni davek 407.820 gl. 23 kr., priklade na užitnino 149.486 gl. 26 kr., dežel. naklada od žganja 416.125 gl. 77½ kr., od piva 89.974 gl. 22½ kr., osebni dohod. davek 37.837 gl., dohodki iz dež. posestva 57.776 gl. 93 kr., ostali so razni manjši dohodki. Redni in izredni troški pa so znašali 1.463.541 gl. 93 kr., torej so stroški presegle dohodke za 47.398 gl. 68 kr., ki so se pokrili iz blagajničnih ostankov iz prejšnjih let. V primeri s proračunom je primanjkljaj večji ali neugodnejši za 23.026 gl. 68 kr. Koncem l. 1898. je imela deželna blagajnica na razpolago gotovine in v vrednostnih papirjih 176.883 gl. 34½ kr., aktivnih zastankov 264.555 gl. 26½ kr., pasivnih zastankov pa 296.747 gl. 2½ kr. Ko je blagajnica poravnala vsa plačila, je preostalo še 144.691 gl. 58½ kr. Čista imovina dež. zaklada je l. 1898. znašala 1.980.398 gl. 75 kr. in se je od prejšnjega leta pomnožila za 74.493 gl. 96½ kr.

Glede živinoreje so se določila naslednja načela: 1. Vsa dežela se razdeli v pasmine pokrajine z določeno pasmo. — 2. Stroški za nakup in vzdrževanje občinskih bikov se pokrijejo iz občinske blagajne. — 3. Licencovanje naj se praviloma vrši v vsaki občini. — 4. Komisija bi bila sestavljena iz okr. glavarja, c. kr. okr. živinozdravnika in enega živinorejca. — 5. Okrajna glavarstva smejo tudi med letom izdajati začasne dopustne liste. — 6. Kazenska določila pristajajo pol. okr. oblastvom. Globe se stekajo v občinski zaklad. — Sprejela se je resolucija, naj se deželni odbor pri nakupovanju bikov plemenjakov ozira v prvi vrsti na biko plemenjake v deželi.

Pri predlogu dež. odbora, naj se ugoti prošnji prebivalcev fare Velike Poljane, politični okraj Kočevje, da se jim za leta 1900, 1901 in 1902 poleg onih priklad, ki se bodo pobirale za občinske potrebščine, dovoli še pobiranje 182% priklade na vse neposredne davke, izvzemši osebno dohodnino, za cerkvene namene, je advokat dr. Tavčar povzročil veliko cerkveno politično debato o odiranju ljudstva za cerkvene namene ter je naslikal napredno Slovenijo, kateri bi imelo ljudstvo darovati le za „Narodne Dome“, spomenike prvakov itd., najstrožje bi se pa prepovedal vsak prostovoljni dar za cerkvene namene. Naša vera je za nas predraga, dejal je modro dr. Tavčar v dež. zboru, in pravil neresnice o odiranju, n. pr. da bo radi zgradbe cerkve v Šmartnem pri Litiji ljudstvo za 50 let obubožalo, dočim je res, da je bil ves kapital za zgradbo nabran brez odiranja. Najbolj zanimivo je, da je dr. Tavčar bil sam v dež. odboru poročevalec o omenjenem predlogu in je pod predlogom kot poročevalec podpisan. Dobro so ga zavračali posl. Povše, Detela in Pakiž, ki je povedal, da je tudi za ustanovitev fare v Velikih Poljanah bil župnik tisti, ki je pustil vse svoje imetje v ta namen, posl. Kalan pa je povedal dr. Tavčarju, da se je popolnoma neopravičeno spravil na struškega župnika, ker je ta župni dvorec zgradil večinoma s svojo darežljivostjo. Končno je dr. Tavčar glasoval mej veliko veselostjo za predlog dež. odbora, ki je bil pa odklonjen s 14 proti 14 glasovom, pač pa je bil sprejet predlog, da se naroča dež. odboru, naj pri dež. vladi izposluje dovoljenje za pobiranje naklade do 100%. Veliki Poljanci so dež. zboru odgovorili, da se ne brigajo za njegov sklep in da bodo sami kljub sklepu spravili z darovi skupaj potrebno svoto za cerkvene namene.

Konec prihodnjč.

Politiški pregled.

To so vam tički! Načelstvo socijalno-demokratskega kluba je v avstrijskem državnem zboru sklenilo, da bodo soc. demokratski poslanci ostali napram mladočeški obstrukciji — pasivni. Kako hitro so bili sodrugi pri rokah za

nemško obstrukcijo! Kristan je v kazini trdil, da soc. demokratom ni bilo za nemško-židovske interese, ampak da soc. demokratje dosledno ostanejo pri obstruiranju, ker morajo z najskrajnejšimi sredstvi pobijati vsako sedanjo vlado. Kako hitro so obrnili plašč, ko se je pričela svitati na obzorju slovanska češka obstrukcija! Židovsko-nemške koristi sedaj zahtevajo, da morajo biti tiho. Vlada je tudi zagrozila, da v slučaju obstrukcije razpusti parlament in zato so si soc. demokratski poslanci natočili vodo v usta, ker se boje, da ne zgube mandatov. To so vam tički!

Poljski poslanec Stojalovski je tožil erar, naj mu izplača dijete, katere so mu upniki zarubili. Sodišče Stojalovskemu ni ugodilo in mu je naložilo še pravdne stroške.

Židje in Ogerska. „Information“ poročajo iz katoliških krogov na Ogerskem, da je ogerska vlada sklenila posojilo 120 milijonov — kron ali goldinarjev, tega poročilo ne pove — z Rothschildovo družbo v svrhu gradenj novih železnic, javnih stavb itd. To posojilo je nova poteza v židovski politiki na Ogerskem, katere so se judje že tako polastili, kakor izvestni mrčes starega kožuha. Na jesen bodo namreč nove volitve na Ogerskem v državni zastop in tu smatrajo judje za potrebno, da vjamejo mero-dajne može v svoje zanjke v svrhu židovske zmage. Rothschildov sindikat je za prvo zagotovil samo 70 milijonov, od katerih bode že iz obrestne mere imel čez 2 milijona dobička. In precejšen del od tega dobička „žrtvuje“ sindikat za agitacijske svrhe o volitvah, v tolikem znesku, da dobode vsak židovski kandidat okroglih 10.000 kron za izdajstvo na ogerskem narodu. Tako znajo judje!

Nemški cesar namerava baje sredi prihodnjega meseca obiskati razstavo v Parizu, in sicer incognito. Sedaj je v Berlinu nemški državni kancelar knez Hohenlohe, sodi se, da zato, da pripravi pot nemškemu cesarju.

Rusija. V vseh evropskih državah se vojskujejo maj seboj razne stranke in narodnosti v nesrečo svoje domovine, ruski narod pa se vedno tesneje oklepa svojega vladarja. Zadnji čas se trudi car Nikolaj na razne načine, da bi si pridobil ljubezen iz zaupanje vesoljnega ruskega naroda. Zato je šel v Moskvo, kjer je preživel velikonočne praznike, ter ostane ondi do jutri. Dasi je Petrograd stolno mesto, vender je Moskva še vedno pravo središče ruske države. Sijajni sprejem carja in carinje v Moskvi je prepričal ves svet, da ruski narod ljubi še danes svojega carja, kakor je ljubil pred stoletji svoje vladarje. A tudi car Nikolaj sam je pokazal, da je res dober oče ruskega naroda. Nastopil je v Moskvi tako priprosto in ljubeznjivo, kakor oče, kateri obišče svoje daleč od doma stanujoče otroke. Na veliki petek je s svečo v roki hodil s svojo soprogo za procesijo k božjemu grobu med navadnim ljudstvom. Zato gledajo zdaj

kaže Kette svojo nepokvarjeno dušo. — V tej ali oni pesmi je Kette prav rad koga vščipnil („Želje idealistove“, „Nekemu pesniku“, itd.). Tudi poznanemu „literatu“ G. je posvetil pesmico:

Literarni pust.

Preljubi moji literati,
danes je pust — vseh norcev god!
Zato ga čemo praznovati,
naročil vinski sem vam sod.
In pili so; kot gobe suhe
vsi literati pili so,
poetje, avtorji ko muhe
pijani kmalu bili so.
Pa, kaj je pesnik rekel neki?
Pa kaj je novelist dejal?
O — da se tam pri kamnoseki
že kleše zanj piedestal...
O, da je že svetovno znan,
o, in duševni velikan!
Oj, raste on! Med literati,
Devalagiri med gorami;
z rokami svetle zvezde klati,
a glavo ima nad zvezdami.

Sicer pa on ni poznal zavisti, ki je tako zelo udomačena med ljubljanskimi literati. Rekel je, ako je kje opazil napredek, da ga to veseli; ker, če je on bogat, ga pač ne bo vznemirjalo, če so tudi drugi bogati in dele dobrote od svo-

jega bogastva; „če sem pa reven, pojdem k njim in Boga bom hvalil, da smem jesti njihov kruh“.

Priznati se mora Ketteju, da je dobro razumeval namen prave poezije; zato ne najdemo v njegovih pesmih tiste umazane nedostojnosti, ki se smatra zadnji čas za višek poezije. Radi tega ga pa seveda ne bodemo prištevali med starokopitneže, še manj pa med naše staromodne „Gelegenheitsdichter“-je à la Gangl. Svoje nazore o teh ljudeh je nekoč izrazil tako-le: „Jaz nimam kar nič veselja za njihove umetne cvetke, naj si bodo še tako lepo barvane, ko so pa brez duha, ko pa nimajo svojih korenin v srcu človeškem — ampak v umetnem cvetličnjaku, v loncih, v zabočkkih — hočem reči v njihovih piskrih — pardon — možganih.“

Kette je bil pač moderen pesnik, a moderen na svoj način; on je napredoval, se spopolnjeval, a objednem se je oziral vedno na duh narodov; ta ga je vodil do spopolnitve.

Kette je bil idealno nadahnjten pesnik, bil je tudi veren. Kako krasno izpoveda v sledečem sonetu („Adrija“ VIII.) svojo vero:

Da!.. Ljubi, duša, in v krepost verjami,
in z dvomi se nikar nikdar ne mudi!

In, hrepeneč strastno vsekdar po luči,
veruj, da tam izvira nad zvezdami.

Tam biva On, vesoljni Bog, nad nami.
V rokah so mu do vseh skrivnosti ključi,
ki rod jih da. Le trudi se, le uči,
le ljubi s srcem, z glavo in rokami!

In smrti ni!... Jaz vidim le življenje,
Ljubezen večno vidim krog in krog:
Saj, če te, duh, neskončno hrepenenje,

ah, če te je v nebo poklical Bog:
Glej, vzkliko je telo v lepo zelenje,
ko rožica krasi dehteči log.

Najlepši, najdragocenejši del Kettejevih poezij so njegovi soneti, katerih je v zbirki 54. Res, s svojimi soneti si je postavil naš Kette spomenik, ki bode mu nadomeščal vsak marmor in bron in ki mu bode zagotovil jedno prvih mest med našimi slovstveniki.

G. založnik L. Schwentner se je prav zelo potrudil, da je oskrbel dostojno in pesnika vredno izdajo. Če pomislimo, da je isti založnik v tako kratkem času založil že lepo število slovstvenih del, mu moremo izreči priznanje. Občinstvo pa naj bi ga pri njegovih podjetjih podpiralo s pridnim odkupovanjem.

Karlo Cankar (?)

sovražniki zavidno na cesarja, kateremu ni omika odtujila src njegovega naroda.

Boj proti Poljakom ne rodi pruski vladi zaželenih sadov. Na glavni skupščini „Gustav Adolf-Vereina“ so te dni dokazovali, da se slovansko valovje pomika že pred vrata Berolina. Nemški socijalci trde, da se po braniborskih krajih more vspešno agitirati le s poljskimi oglasi. „Ostmarkverein“ v Lipskem vzdihuje, da je iztočno od Labe že zopet vse polno Slovanov in da tvorijo sedaj Slovani ondi že polovico prebivalcev, dočim jih je bilo pred 30. leti le jedna tretjina. V pruski Šleziji se je, pravijo, pomnožilo poljsko prebivalstvo od 44 % na 52 %. — Nemci sicer le tako kriče, da bi opravičili svoje kruto postopanje proti Poljakom, a resnica je tudi, da milijoni za germanizacijo Poljakov ne rode tistih sadov, katere bi radi imeli Prusaki.

Françozi in Rusi. Rusko srednjemorsko brodovje je sedaj vsidrano v Villefranche. Francoski častniki v Nici so priredili ruskim pomorščakom velikansko izjavo prijateljstva. Častnike ruske mornarice je pričakovalo nad 10.000 oseb, mej njimi vse mestne in vojaške oblasti. Iskreno se je napijalo trajnosti francosko-ruskega prijateljstva. — Ruski car obišče francosko svetovno razstavo.

Zarota v Španiji. Pristaši don Karlosa, ki hrepeni po španski kroni, se skrivoma oborožujejo. V bližini Barcelone je vlada prišla na sled skrivni zalogi orožja ter je zaplenila 500 pušk in bajonetov.

Vojna na Filipinih še vedno ni končana, vendar se svet radi vojne v Južni Afriki ne zanima dosti zanjo. Ameriški general Otis je brzojavil v Washington, da so Amerikanci od 15. do 17. aprila t. l. v raznih praskah ubili 333 Filipincev, dočim so sami zgubili samo par vojakov. Vidi se, da znajo Amerikanci „farbati“ prav po — angleško.

Vstaja v Kolumbiji. Tudi tu divja vstaja. Uporniki so zavzeli mesto Cartageno.

Nemiri na otoku Kubi. Javlja se iz Madrida, da so tja došli brzogavi, da je v jednom delu Kube nastal ustanek proti vladi severno-ameriških združenih držav. Ustaše vodi bivši general Rabi.

Ruska železnica v Kini. Iz Šangaja se javlja, da je Rusija od kineške vlade prosila dovoljenja, da zgradi rusko železnico od Pekinga do Kiakhte. Ta železnica je očitno velike strateške važnosti, a Kiakhta je tudi znamenita točka prometa po kopnem na mongolsko-sibirski meji, južno od Bajkalskega jezera.

Mahdijeve tolpe so pred pomožnimi četami, katere je poslal Menelik, pobegnile v sredino Ogadena. Zmagovalci so se vrnil v Harrar. Verska vojna je končana. Dom Mahdijev je oaza Kufra, oddaljena nad dva tisoč kilometrov od mej Menelikove države.

Domache novice.

Slava hrvatskima mučencema! Ves hrvatski svet se je v ponedeljek spominjal tragične smrti odličnih sinov Hrvatske, bana grofa Petra Zrinskega in kneza Krste Frankopana, kojih glavi sta pred 229 leti padli pod mečem krvnika v Dunajskem Novem Mestu. Vzгляд sta ta dva moža vsem Hrvatom, katerim se tudi mi prištevamo, kako se živi in umre za domovino. Lepo pravi „Hrvatska domovina“: „Krvnik je zamogel odsekati njujini glavi, a ni mogel uničiti njijinih duš. Glavi sta jima padli, a ni padla in poginila misel njujinih glav. Misel jedine in svobodne domovine pod ščitom zakonitega kralja živi v nas, kakor je živela v njiju srcih in njiju glavah. Ona dva sta nekako anticipirala narodno hrvatsko gibanje za jedino in samostalno Hrvatsko. Jedinstvo in samostalnost, to sta dve svetinji, ki smo ji podedovali po njih, ki sta prešli od njiju na nas. Onadva sta mučenika teh velikih idej: mučenika svoje ljubezni, svojega hrvatskega rodoljublja.“ Tudi Slovenci se s spoštovanjem do vrlih mož spominjamo obletnice, kakor store pravi Hrvati 30. aprila vsako leto. Slovenski krščanski socijalci so danes zjutraj ob 7. uri prisostvovali v tukajšnji

stolnici sv. maši, katero je za dušni pokoj onih velikih Hrvatov daroval drž. posl. dr. Žitnik. Cerkev je bila polna pobožnega ljudstva.

Slovenski romarji so se v četrtek zjutraj srečno povrnili iz Rima. Zložno so si ogledali pod izbornim vodstvom vse znamenitosti večnega mesta. Romarji se posebno ne morejo prehladiti ljubeznivosti ljubljanskega knezoškofa, ki je bil skoro vedno v njihovi družbi. V nedeljo so videli v cerkvi sv. Petra sv. očeta. 800 slovenskih romarjev ga je navdušeno pozdravljalo z „živio“-klici. Zastopnike slovenskega naroda je sv. oče blagoslovil. Izmej Slovencev je bilo 11 izbranih, da so mu izročili udanostne izjave. Adreso slovenskih delavcev je sv. očetu izročil g. Ziller. Slovenski romarji so mogočno zapeli „Ti o Marija“ in „Že slavčki žvrgolijo“. Pri avdijenci je bilo takrat 15.000 romarjev, ki se niso mogli načuditi slovenskemu petju. Vso čast pevcem in pevkam in njihovem pevovodji idrijskemu dekanu g. Arku! Ob grobu sv. Cirila so slovenski romarji, po molitvi za združenje Slovanov in za slovenske domače nasprotnike katoliške vere, zbrali 226 kron 28 vinarjev za družbo sv. Cirila in Metoda ter so svojim pokroviteljem imenovali knezoškofa dr. Jegliča. Knezoškofa ljubljanskega je sv. oče sprejel dne 1. maja v posebni avdijenci.

Zanimivosti z magistrata. Z mestno bolniško blagajno za posle ne bo nič. Socijalni občinski ljubljanski zastop jo je vrgel pod klop. Opravičujejo se gospodje na magistratu, da se je oglasilo za zavarovanje samo 510 gospodarjev, res pa je, da bi že to število bilo zadostno po statistiki bolnih poslov, a bi gotovo število gospodarjev pri blagajni še naraščalo, ko bi se blagajna živela. — Bleiweisov Janko dobi kot tržni komisar uniformo. Obč. svetnik Tosti je v zadnji seji povdarjal, da se sedaj Janka nihče ne boji. Obč. svetniki so sklenili, da dajo na leto tržnemu nadzorniku 120 gld. za uradno obleko. Da bo dobil primeren ugled, oblekli ga bodo v policijsko uniformo. — Župan Hribar se je odločno spravil na tlakovanje ulic, ker je začutil v mestni blagajnici preveč denarja. Vsak ugovor napram županu bi bil brezuspešen, ker se je župan že zmenil z raznimi tvrdkami in je že z njimi določil cene. Tlakovali se bodeta Šelenburgova in Wolfova ulica. Za to delo bode stroškov 25.501 K, ki se bodo vzeli na račun posojila za tlakovanje cest. Ker se je tudi cestni kredit že popolnoma posušil, bi se pač s tlakovanjem lahko počakalo ugodnejših časov. Poleg zgoraj imenovanih stroškov znašala bode zavarovalnina 370 K, in kadar bode treba poprav električnega kabla, vodovoda ali instalacij elektrike, morala se bode cesta odpirati, potem zopet popraviti na mestne stroške. Tako gospodarstvo uprav kriči po opoziciji v obč. svetu, a Ljubljančani so zadovoljni, da se le ne postavi pred rotovžem „gavage“.

Magistratni uradniki v uniformi. Mestni magistrat je odredil, da se morajo uradniki počenši s 1. junijem pri izvrševanju svoje službe posluževati uniformske bluze.

Prešernov spomenik v Ljubljani. „Dom in svet“ je prinesel naslednjo pravično oceno odobrenega načrta za Prešernov spomenik v Ljubljani. Kritik piše: Kakor sem čital, so se razsodniki že odločili za načrt Ivana Zajca. Tega sklepa ne morem hvaliti. Res je Zajčev načrt kot načrt mej drugimi načrti najboljši delo, a pomisliti treba, da spomenik, ki je namenjen za javni prostor, ni samo kiparsko delo, ampak mora imeti tudi neko ugodno arhitektoniko. A te pogrešamo v Zajčevem načrtu. Ona skalna višina, na kateri stojita pesnik in genij, bode težko ustrezala namenu spomenika, zlasti ako bodeta obe postavi tudi veliki. Tudi ženski genij nad pesnikom (z golimi prsi prav po nepotrebnem) bo na jedni strani slabo predstavljal pravi idealni svet (onkraj groba), kjer je čista in polna sreča in večna slava, na drugi pa bi pesnika samega — dejal bi — tlačil in od njega odvrčal pozornost. O stroških niti ni treba, da bi govorili. Zakaj ne bi presojevalci izbrali načrta Progarjevega, ki je, jako okusen, pa ob jednem preprost, da bo spomenik sam tudi veliko cenejši, kakor po Zajčevem drugem načrtu. —

To je trezna sodba. Upamo, da se bode odbor za Prešernov spomenik nanjo oziral, ker je popolnoma brez potrebe da bi se zaradi ene podobice Slovenci ločili v dva tabora, za in proti spomeniku.

„Učiteljski Tovariš“ po vseh pojasnilih in izjavah krščansko-socijalnih društev trdi v svoji številki z dne 1. t. m., da sta bila bogoskrunca Kvas in Škrl pristaša krščansko-socijalne stranke. Lažnik, ki je to trdil, zasluži pljunek v obraz, učitelj pa, ki se tako nesramno laže, ko se je stvar že pojasnila, pa pač ni poklican, da bi s tako umazan listom iskal mej Slovenci simpatij do učiteljstva.

Klerikalna cerkev. „Soča“ piše: „Kako bi kaj ugajalo gospodom, ako bi začeli govoriti namestu o „katoliški cerkvi“ o „klerikalni cerkvi“? in imenuje to opombo dovtipno. V resnici je pa to preslab dovtip. Učeca cerkev obstoja iz klerikov in je klerikalna, poslušajoča cerkev, h kateri se menda še prišteva g. Gabršček, je pa dolžna v verskih stvareh poslušati nuncie ali klerike, in je tedaj tudi klerikalna. Kdor se upira terorizovanju vesti po krščanskem nauku, ta pa v resnici ni več klerikalec, pa tudi ne več katoličan. Tak človek najraje govori o izrabljanju vernega ljudstva v sebične namene in terorizovanju vesti, da si lajša svojo vest.“

„Pošten Gorjanec“ bi bil rad gorjanski učitelj g. Josip Žirovnik. Mi bi že verjeli, da g. Žirovnik vedoma — kakor piše v „Učiteljskem Tovarišu“ — še nikomur ni storil krivice in lasu zakrivil in da mu je g. župnik Ažman dal lepo izpričevalo, ali ponevedoma se je nekaj zgodilo, kar ne dela časti poštemu Gorjancu, govorečemu v dopisu o klerikalnih trobentah, krščanski ljubezni do bližnjega, svoji bolni ženi, sadu misijona in župniku in poslancu Ažmanu. „Učiteljski Tovariš“ piše namreč v isti številki, v katero je pisal g. Žirovnik, tako-le: „Klerikalni poslanec mora delovati po načelih za rimskega papeža in za svoje duhovne sobrate, in če bi tudi moral svoj narod zavesti v pogubo. Neumno bi bilo, nadejati se, da bi klerikalni poslanec deloval za šolstvo v pozitivnem smislu, za šolstvo, ki je morda smrt rimske ideje; za negativno delovanje se pa moramo lepo zahvaliti.“ Z listom, ki tako nesramno piše zoper krščansko idejo, vedoma drži poštenu Gorjanec Žirovnik, ki se vkljub temu, da ni tumpaste glave, vendar dela nedolžnega kot lahov koš. Mož se nam smili, ko toži, da mu je žena bolna, a še bolj se nam smili, če drži z liberalno bando, pa hoče biti pošten.

Predavanje o zgodovinskih izkopaninah. Piše se nam: Zadnji petek je predaval v „Kat. Domu“ v Ljubljani g. Pečnik o zgodovinskih izkopaninah na Kranjskem. Pripovedoval je v prav poljudni besedi, kako bogata je naša dežela glede starinskih najdb. V kameniti dobi so imeli samo kamenito orodje, pa so vendar s tako slabim sredstvom postavili na ljubljanskem barju velikanske stavbe na kolih. Iz bronaste dobe je manj ostankov, iz rimske dobe je pa največ spomenikov. Posode, katere so prinašali Rimljani s seboj, so prav lične, na nekaterih je vtisnjeno tudi ime izdelovateljevo. Najčeseče se nahajajo meči in fibule, pa tudi novci, katere so kovali v Sisku, niso redki. Pri nas se je začelo kopati šele pred dobrimi dvajsetimi leti, sedaj pa je znanih že nad 500 krajev, kjer so se dobile ponekod prav lepe in znamenite stvari, zlasti okrog Mokronoga, Bele Cerkev in ob Kolpi, kjer se je našlo 30 m dolgo in 7 m široko grobišče, v katerem je bilo okoli 400 mrličev. Govornik je kazal številnemu občinstvu tudi fotografske posnetke znamenitejših rečij. Med predavanje je vpletel tudi marsikatero epizodo iz svojega življenja. Pritoževal se je zlasti, ker se mu je vsled krivih informacij v neki seji letošnjega kranjskega dež. zbora očitalo tihotapstvo, njemu, ki je skoro zastonj napolnil deželni muzej večinoma sam s tako znamenitimi zgodovinskimi starinami. Kaj tacega res ne zasluži mož, ki je vse svoje življenje posvetil povzdigi naše dežele, da je daleč zaslovela po svojih starinskih znamenitostih. In take informacije podajajo ljudje, ki sami niso posebno izkušeni v starinoslovju, kar je govornik podprl z nekaterimi drastičnimi

dokazi. Tako ga je n. pr. nekdo črnil, da je ukradel iz nekega starega groba pasjo glavo!! Ali bi ne bilo dobro, da bi si naš dež. odbor preskrbel tako izkušnega moža deželi? Gosp. Pečnik, ki je sedaj vsled gmotnih razmer prisiljen kopati za dvorni muzej dunajski, bi to gotovo rad storil.

Shod volivcev boče jutri v nedeljo ob 3. uri popoldne v Hrenovicah. Poročal boče o državnem zboru poslanec dr. I. Žitnik. — Povabljeni so volivci tudi iz okolice.

Starosta ameriških Slovencev je umrl v Minneapolisu. Umrl je 70letni Andrej Jager, oče ondotnega slovenskega župnika in oče znane slovenskega arhitekta Jagra.

Državni posl. dr. Krek je govoril preteklo nedeljo na shodu „Slov. kat. polit. društva“ v Srednji Vasi v Bohinju o važnih dnevnih gospodarskih in političnih vprašanjih. Shod je pozdravil predloge osrednje vlade za zboljšanje gospodarskih razmer in je obžaloval nameravano obstrukcijo čeških poslancev tudi proti tem predlogam. Dalje se je shod izrekel za združeno gibanje in obžaloval strastno nasprotovanje nekaterih krogov ter je izrazil nado, da bo vlada z vsemi močmi pospeševala združništvo kot zadnjo rešitev kmeta.

Mestno kopališče v Ljubljani, katero so zgradili na „Ajdovem zrnu“, se otvori to jesen. Kopališče je neznatna stavba, ki nikakor ne boče zadoščala „javni kopeli“ za mesto s 35.000 prebivalci. Naši mestni očetje so mislili, da je potrebnejše v velikih dimenzijah sezidati „Mestni Dom“, nego javno kopelj. Naši občinski očetje delajo tako, kakeršno imajo glavo.

Slovenska drama v Mariboru. Člani slovenskega gledališča bodo danes in jutri gostovali v mariborskem „Narodnem Domu“. Prepričani smo, da se bodo mariborski Slovenci in mariborska slovenska okolica v obilnem številu odzvali vabilu.

Boj na Goriškem. O ravnokar dovršenem občnem zboru Goriške ljudske posojilnice pravi „Gorica“. „Pri tej volitvi je bilo oddanih 2841 glasov. Od teh je dobila Tuma-Gabrščekova stranka 1721 glasov, a nasprotna stranka 1120. Po našem mnenju pa je bilo opravičenih glasov oddanih le 1793 glasov in od teh je dobila Tuma-Gabrščekova stranka 721 glasov, a na sprotna stranka, namreč stranka redu in zmernosti, pa 1072 glasov. O ostalih 1048 glasovih, ki so se pripustili k volitvi le pod geslom osar tutto, pod katerim igra dr. Tuma in Gabršček svoj politični va banque, govorilo boče zadnjo besedo sodišče. Za to je pa tudi nedeljski občni zbor „Goriške ljudske posojilnice“ nekaj visečega v zraku“.

Gibanje štajarskih Slovencev. Zloglasna deputacija slovenskih občin k nemškim poslancem v Gradec je sedaj razkrinkana. Razne občine izjavljajo, da so šle prosit samo za uravnavo Pesnice, da pa niso vedele, da se boče stvar politično porabila proti slovenskim poslancem. Po slovenskem Štajarju se vrše sedaj zborovanja kot odgovor na nemško spletkanje. V nedeljo je bilo sijajno zborovanje v Kozjem. Mnogobrojno ljudstvo je po govoru posl. Žičkarja gromovito klicalo: „Proč od Gradca“. Istotako se je vrlo obnesel shod pri sv. Marjeti niže Ptujja. Govorili so poslanci dr. Jurtela, dr. Brumen in župnik Šuta. — Politični shod v Jarenini, ki se je vršil v nedeljo dne 29. aprila je izpadel nepričakovano sijajno. Poslanec Robič je pojasnil zanemarjanje južnoštajarskih Slovencev v gospodarskem oziru, poslanec Lendovšek pa je razložil, kolika krivica se godi Slovincem v šolskem oziru. Govornika Mlakar in Novak sta v obmejnih kmetih v nemala zanimanje za zadruge ter jih navduševala k ljubezni do slovenske zemlje in do naše materinščine. Poslušalci so burno odobravalali vse govore, izrekli zahvalo in zaupanje poslancem. Posebno navdušeno so pritrjevali resoluciji glede ločitve Slov. Štajerja od Gradca. Bil je to res veličasten shod ob meji slovenski, na katerega so lahko ponosni rodoljubi, delujoči ob meji. — V nedeljo dne 6. maja zboruje jarenisko politično društvo pri Sv. Jakobu v Sl. Goricah, kjer bo poročal poslanec Robič. — Jutri boče dalje slov. shod

na Zavrču. S shodi prične delovati tudi politično društvo „Naprej“ iz Celja. Ljudstvo je s svojimi poslanci jedino, da si po boju pribori svojih pravic. Izjemo delajo le jungovski učitelji, ki v „Učiteljskem Tovarišu“ napadajo poslance radi abstinence. Te ljudi okolu „Učit. Tovariša“ vodi sama sebičnost! Vrgli so vero od sebe, sedaj mečejo še narodnost in pravijo, da bodo pri prihodnjih volitvah agitovali proti slovenskim poslancem.

Učiteljstvo in „Slov. Matica“. „Slovenski Učitelj“ podaja v 9. številki izkaz, koliko kranjskih učiteljev in učiteljic je vpisanih v „Slov. Matico“. Učiteljev je vseh skupaj 116, v novomeškem okraju so le 4, v črnomeljskem in litijemskem okraju le po 1. Učiteljic je pa vseh skupaj le 18, kočevski, kranjski, novomeški in postojnski okraj pa nimajo vsi skupaj niti jedne učiteljice, ki bi žrtvovala na leto 4 K za prvi literarni zavod slovenskega naroda. V „Učiteljskem Tovarišu“ in „Slovenki“ je pa tako bobnanje o kulturnem napredku naprednega učiteljstva!

Janeschovo tovarno v Ljubljani je kupil tovarnar g. Karol Pollak.

Mariborski občinski zastop je izvolil častnim občanom poslanca dr. Wolffhardta, ki ni poseben prijatelj Wolfa. Wolf bo radi tega zelo jezen, ker se ni nadejal, da dobi kak odgovor na nedeljsko ropotanje.

Ljubljanske novice. Umrl je v Ljubljani o. kr. major v pokoju g. Matež Kert. Pokojnik je bil rojen v Kropi l. 1842. Kot častnik ni nikdar zakrival, da je slovenskega rodu. — V cerkev sv. Petra je vlomil tat ter je odnesel iz zakristije nekaj denarja. — Stavljene koz boče pričeni z 10. majem vsak četrtek popoldne brezplačno v veliki dvorani „Mestnega doma“. — V Ameriko je z ljubljanskega kolodvora tekom aprila odpotovalo 153 oseb. — Pivo v kavarnah. Ljubljanski krčmarji so se pritožili, da se po kavarnah toči gostom pivo v steklenicah, za kar kavarnarji nimajo pravice. Ta pritožba je imela ta vspeh, da je izdana naredba, da vsakemu kavarnarju, ki bi še točil pivo, nalože kazen po § 132. obrtnega zakona.

Učiteljske spremembe. Nadučitelj Val. Pin v Knežaku je premeščen v Predoslje, na njegovo mesto pa pride ondotni nadučitelj Karol Česnik.

Wolf v Mariboru. Preteklo nedeljo je bil nemški kričač Wolf v Mariboru. Govoril je ta ideal nemške surovosti, da so dunajski krščanski socijalci zanesli v avstrijsko politiko pobabljenje. S Slovani nič pogajanj, nič kompromisa, kričal je Wolf, boj je jedina naloga Nemcev. Krščanskim socijalcem moramo Dunaj iztrgati, pa bo bolje za vse Nemce, zabelil je končno Wolf. Izrekel je prepričanje, da bodo za Nemce v Avstriji napočili še lepši časi, ker se je nemškega radikalizma pričela oprijemati nemška mladina in ženstvo. Z govorom Wolfovim pa spodnještajarski Nemci niso nič kaj zadovoljni, ker je ostro prijemal občinske zastope spodnještajarskih mest, da so baje premalo radikalni. Sosebno velike levite je bral ptujskemu županu Ornigu, ki za slovenske groše izdaje tudi slovenske objave. Ptujčani bodo proti Wolfovemu napadu protestovali, izbrisati pa ne bodo mogli, da je Wolf Orniga pošteno osmešil, ker pozna njegovo nemško odkritosrčnost. Omeniti moramo še, da se je na shodu nemško liberalni-stranki izrekla nezaupnica, ter se je mej „Heil“-klici Bismaroku tulilo, da ni prida noben Nemeč, kdor se ne drži za Wolfov ali Schönererjev frak.

Ponemčevanje na Koroškem. „Südmaroka“ ima na Koroškem 29 podružnic, na slovenskem Koroškem jih je 11. Nemški „Schulverein“ je razdelil na 36 slovenskih krajev 14879 kron. Judeževi groši!

Ponesrečeni romarji. Na postaji Feldkirchen na Koroškem je dne 2. maja po noči trčnil vlak, v katerem so se vozili romarji iz Galicije, ob tovarni vlak. Neznatno poškodovanih je bilo osem potnikov. Vzrok nezgodi je, ker ni bila menjica prav postavljena.

Drobne novice. Novo kopališko poslopje v Toplicah pri Novem Mestu se otvori jutri s pri-

merno slavnostjo. — V Draždanih na Nemškem je neki urar znašel stroj, s katerim se lahko vsaka stenska ura sama navija. — Obesil se je v Predtrgu pri Radovljici posestnik Franc Vovk, po domače Rjavec, ker ga je Franc Zupanec, po domače Cajhen, pri neki pravdi ugnal za 3000 gld. — Schwarzzev hotel v Novem Mestu je prišel v last g. Ludovika Ferliča. — V Kočevju je občinski svet sklenil ustanoviti nemški „Studentenheim“ s pomočjo „Südmaroke“. — Bogoskrunež Kvas je izpovedal, da je hotel izruvat tudi križ ob Gruberjevem kanalu. — V Solkanu je pogorela tovarna tamošnjega prvega mizarškega društva. Poslopje je last O. Lenassija. Vse škode je bila 30.000 kron. V Gorici pa je zgorela zaloga bombaža g. Vidmarja. Škode je 50.000 gld. — Za vodovod v Kranju in okolici predlaga kranjski dež. odbor, naj za to dež. zbor zagotovi 25% deželnega prispevka k proračunjeni potrebnosti 570.000 kron. — „Elizabetinumu“ v Tomaju, zavodu za vzgojo deklic, je daroval škof Strossmayer 2000 K. — Postojnsko jamo si je prišlo v četrtek ogledat 70 hrvatskih pripravnic pod vodstvom č. g. Seigerschmida in petero učiteljic iz Zagreba. — „Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ ima 8. in 9. velikega srpana glavno skupščino v Mariboru. — Učitelja Iv. Perka so te dni v Zagradcu, okraj novomeški, napadli fantje in ga dvakrat zabolili z nožem. — S puško se je igral v Borovljah 10letni fant puškarja J. Lotmana. Puška se je sprožila in smrtnonevarno ranila dečkovo mater. — Umrla je v Kropi vdova ondotnega rajnega nadučitelja Marka Kovšce. — V Domžalah je umrl slavninarski tovarnar g. Andrej Maček, blagajnik ondotnega podpornega društva in delaven član raznih drugih človekoljubnih društev. — Obrtni muzej nameravajo ustanoviti goriški Slovenci. — Ponesrečil se je v Bohinju po noči 33letni Šimen Sušnik. Svetil si je potoma s svetilnico, a je padel, pri čemer se je razlilo olje ter mu zažgalo obleko, da je zgorel. — Pri občinskih volitvah v Celju so bili soglasno izvoljeni nemški kandidatje. Slovenci se volitev niso udeležili. — Franc Frančič iz Roteža, ki je na sumu, da je ustrelil svojo ženo in pobegnil iz novomeškega preiskovalnega zapora, je pisal iz Hamburga, da se pelje proti Ameriki. — Umrl je v Litiji okrožni živinozdravnik Božidar Šeber. — Predsednik „Lege nazionale“ postane dr. Piccoli.

Kopališče v Kamniku vabi h koncertu, katerega priredi „Kamniški salonski orkester“ v dvorani zdravilišča v nedeljo dne 6. maja 1900 v korist „Dijaški kuhinji v Kranju“. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 60 vin.

Kaj se bo zgodilo? Piše se nam: „Gorica“ se tolaži, da pride z zgrajenjem soške in vipavske železnice nova doba, doba napredka. Napredovalo bo kmetijstvo, ob vodah se boče razvila domača obrtnija in zavedni narod boče izkoriščal ugodnosti, katere se mu ponujajo. Ob jednom „Gorica“ izraža strah, da utegnejo, ako bomo Slovenci roke križem držali, z železnicami naseliti se v deželo tujci, ki vzamejo domačinom boljši kos kruha od ust. — Odkritosrčno povemo, da se nam zdi, ako premišljamo sedanje politične razmere mej Slovenci, strah bolj opravičen, kakor pa upanje, da bi hlaopon pod Črno prstjo piskal Slovincem prijazno pesem. Ako se bomo Slovenci le prepirali zaradi vere, oziroma le borili se proti neveri, kaj lahko postane bohinska progla nove železnice v kratkem mejna črta Slovenstva proti severozapadu.

Gospod Josip Groselj, podobar v Selcih, nam je pisal pismo, v katerem pripoveduje, da o duhovnih nespoštljivo ne govori in da bere le tiste liste, katere ima „Bralno društvo“, ki ima svoj sedež v kapelaniji. Glede svojih pomočnikov pa pravi gosp. Groselj, da se jim tudi ne more nič posebnega očitati, da pa sploh on za njih vedenje zunaj delavnice ni odgovoren. S tem smo zadevo pojasnili in radi priznavamo, da je g. Groselj nedolžen, samo z njegovo izpovedjo glede neodgovornosti mojstra o vedenju pomočnikov zunaj delavnice se ne strinjamo, ker smo te dni čitali še celo v nekem liberalnem listu hud napad na mojstra, čigar pomočnik je zunaj delavnice razdejal, kar Groseljni pomočniki devajo skupaj. No, krščanski mojstri naj

imajo o prestopkih pomočnikov, ki se zvrše zunaj delavnice, če jih izvedó, glede odgovornosti še nekoliko trdneje pojme, kot liberalci. To je naše mnenje.

Razne stvari.

Nesreče na pariški svetovni razstavi. Preteklo nedeljo se je podrl neki most, ki veže razstavni prostor. Pod mostom je bilo vse polno ljudi. Ubitih je devet oseb in več ranjenih. Nasprotniki Woldech-Russeuove vlade bodo v zbornici spravili v razgovor veliko število nesreč na razstavi, katerih je kriv socialno-demokratski minister Millerand, ki je hotel, da se mora razstava na vsak način otvoriti ob veliki noči. Tudi v ponedeljek se je podrl neki oder in so bili ubiti trije delavci, precej pa poškodovanih. Na povelje Millerandovo se je moralo delati vse nedelje in praznike. Vspah je ta, da je doslej bilo ubitih na razstavnem prostoru nad 1600 delavcev!

Falb in maj. Znani vremenski prerok Falb prorokuje, da bomo imeli v maju do 6. maja deževno, mrzlo vreme, od 7.—13. maja suho solčno vreme normalne toplote, od 14.—20. pade temperatura, 14. maja je kritičen dan tretje vrste. Tri dni na to bode mnogo dežja, od 21. do 25. maja bode zelo mrzlo, deževno in v gorah bode celo snežilo, med 26. in 31. majem bodo viharji, 28. maja bode kritičen dan drugega reda in mrknjenje solnca. — Falbu še celo učeni liberalci precej verjamejo, ker je bil duhovnik, kar pa ni več.

Najnovejše vesti.

Deželni zbor kranjski je glede vodovoda v Novem Mestu sklenil, naj v pokritje stroškov v znesku 310.000 kron prispevajo deželni, razijski zaklad s pridržkom ustavne pritrditve z 48% prispevka v najvišjem znesku 148.800 K, dežel. zaklad kranjski s 30%, mestna občina Novo Mesto z 22%. Glede vodovoda v Kranju se je zagotovilo 25% deželnega prispevka k proračunjeni potrebnosti 570.000 kron. V sinočni seji je prišlo do kravalov. Deželni glavar je naznanil, da bode danes prišla na vrsto predloga glede kulturnega sveta. Poslanec Pfeifer je proti temu protestoval, ker so poslanci dobili prepozno tiskano poročilo upravnega odseka. Ker poslani red določa, da v takem slučaju ona točka, proti kateri protestuje kak poslanec, ne sme priti v prihodnji seji na dnevni red, je deželni glavar izjavil, da deželni kulturni svet odstavlja z dnevnega reda. Schwegel, Tavčar, Hribar so ropotali, ker so sklenili zvezo in v upravnem odboru vladno predlogo premenili tako, da ni na korist kmetškega ljudstva, pač pa na korist nemštva. Ker se katoliško-narodni poslanci niso udeleževali radi tega sej odseka, so bili upravičeni zahtevati, da se da priliko za studijo premenjenega načrta. Dr. Tavčar je končno stavil nujni predlog, da se danes razpravlja o dež. kulturnem svetu, in dež. glavar je pripustil o tem glasovanje. Tavčarjev predlog je z nemškimi in naprednimi glasovi prodril.

Umril je slavni madjarski slikar Munkacsy v blaznici.

Svet se suče! Dr. Tavčar ima „Slov. List“ rad. Komaj list izide, ga že čita. Zadnjo soboto ga je čital celo v zbornici v pričo poslancev. Razjezil je s tem samo poslanca Molkuna. Zato pa Tavčar postaja klerikalec s celo svojo kompanijo. Še prekašajo nas! Mi ne skrbimo za to, kaj naj papež je. Malovrh je pa v soboto priporočal v „Narodu“ slovenskim romarjem, da naj nesejo „vaticanskemu jetniku“ fižola, da ga bo jedel. Nesebično sočutje to, če še drugim privoščiti, kadar je sam sit! Malovrhu se v „Narodnem domu“, kadar sedi med profesorji, pahne včasih kakšen fižol ali ričet nazaj. Zakaj? — Dr. Slancu se pa pehajo nazaj „zgodovinske laži“, da pravoslavni pop ni gospodar na katoliškem pokopališču in da je Spacapana pokopal vipavski župan. Zato hoče postati klerikalec najnižje vrste. Biti hoče cerkovnik ali pa grobokop, da bo komandiral na pokopališču. Pravi v „Narodu“, da bo mirodvor spremenil v

bojedvor. Administracijo bo duhovnom ondi odvezel in ključarje kasiral, farovške mrliče pa pometal čez zid. Nam se zdi to hiperklerikalna napetost in prevelika skomina po mežnarski kuti. — Dr. Tavčar je pa dal poročati v „Narod“, da ljubljanski lazaristi ne znajo spovedati, ker so neki (napol)gospodični, ki je „Narod“ čitala in mater klela, dali „ta suho“. Tavčar zna bolje. Svoji „ta stari“ je rekel: „Kadar te bo fant klel, pošteno ga izpovej in potem ga birmajs „ta gorko“ okoli ušes! To je začetek pretiranega klerikalizma. Za druge zahteva le en zakrament, za svoje pa kar dva!

Znati se mora! G. Govekar zna boljše „plonkati“, kakor vsak izanski kmet. V „Vrtec“ l. 1892. je Govekar preplonkal iz Valvasorja pripovedko „Sveti, sveti, Jurij!“ ne da bi bil navedel vir. Sedaj pa hoče za to imeti celo monopol in kliče v „Narodu“, našemu izancu: „Tako pariramo mi!“ Prav za prav je hotel zapisati: „Tako plonkamo mi, načelnik literarnega kartela!“

Avstrijskega cesarja so v Berlinu na kolodvoru slovesno sprejeli. Županu je cesar dejal, da bode njegov prihod dokaz pristrčnega prijateljstva mej njim in nemškim cesarjem. Mesto je nenavadno lepo okrašeno. Cesar ostane ondi 3 dni. Došli so v Berlin tudi ruski veliki knez Konstantin, prestolonaslednik italijanski in več princev iz raznih držav.

Vojna v Južni Afriki. V silnih zadregah je Angleška. V Londonu so že prepričani, da ne bo miru, tudi ako podjarmijo Bure. Vedno in vedno se bodo Buri puntali. V Indiji so radi lakote nemiri, afganski emir se upira, v Sudanu se giblje in dvignili so se Ašanti. Skrbi imajo Angleži več kot preveč. Pri prelazu Houtneku so Angleži zadeli na močen burski odpor. Angleži lazijo za umikajočimi se Buri. Roberts hoče prodirati, a se utegne ujeti, ker imajo Buri svoje moči na vseh straneh. Iz Londona prihaja ne povse zanesljiva brzozjavka: Angleži so se polastili Brandforta. Buri so bili iznenadeni ter so se umaknili v največji naglici. V Ladysmithu vlada konjska kuga in Angležem mori konje.

Književnost.

„Izmajlov“. Aškerca je ljubljanski „velikomestni“ zrak popolnoma pokvaril. Večji del svojega, vsaj na zunanje mirnega življenja prebivši na kmetih v priprostem in poštemem, „Narod“ bi dejal: farovškem miljeju, ga je mestno gibanje in lizanje tako prevzelo in zmešalo, da je že skoro omahnil s tiste slavne poti, na katero so ga dovele njegove mojstrske balade in romance. Počel se je vtikati v vse, kritikovati slike in kipe, vihteti strastno velikansko kadilnico na čast Govekarjevi kruleči muzi, brbljati dve, tri o slovenskem gledališču itd. . . Višek pa je dosegel, ko je oblastno začrtal slavno dogmo, namreč da vsak pesnik igraje napiše dobro pesem, roman in dramo, samo če hoče. Rzsodni ljudje so zmajevali z glavo, našim literarnim zivalom je zastajala njih plesniva modrost. Aškerca pa to kar nič ni motilo, ampak je kar s silo objel dramatično muzo. Med tem namreč, ko se je Govekar, neumorni, a žal že impotentni literarni lovec seksualnih senzacij, za hrbtom posmehoval Aškerčevim petošolskim nazorom o gledališču in drami,*) kazaje na „svoje“ „Rokovnjače“, in pa ko je med drugimi „prvi“ naš dramatik Engelbert z ozirom na svojega „Sina“, navdušeno kričal: živio liter-atura! — je naskočil Aškerc naš oder z „Izmajlovim“ ter sijajno premagal — dijaško stojišče, ostalo občinstvo pa je „gledalo žalostno ko Kirgiz, ki se mu je pokvarilo kobilje mleko“. Po premieri je bila v „Narodnem domu“ običajna pijača, pri kateri je ginjeni avtor sprejemal bolj ali manj odkritosrčne čestitke ter neprenehoma mrmral: „Vender se nismo blamirali!“ Neki peresni prijatelj njegov mu je sicer odkrito povedal v napitnici, da je vsekako najpametneje, če ostane pri svojih baladah in romancah; lepega večera pa ta odkrita beseda ni dosti motila, ker jo je el-

*) Govekarjevi dotični nazori so hvala Bogu že dosegli obzorje šestošolca!

stični Govekar nemudoma upognil in razglasil dolgim, a škodoželjnim obrazom za duhovito — šalo. Drugi dan pa je posetil Aškerc svojega založnika Bamberga in posledica tega poseta leži pred nami: lična knjižica z naslovom „Izmajlov i. t. d.“ . . . Ocene nočemo pisati,**) rečemo le, da kdor ceni Aškerca kot pesnika in neče vse vere vanj izgubiti, tisti ne bode čital drame, ki je brez vsake globlje motivacije in dramatiške bistroumnosti, ki ne vzbuja zbog velikanske naivnosti nobenega zanimanja, ki je živa priča velikega ubožstva pravih globokih čutov in le dokaz vsiljive in otročje brbljavosti. Drame ni pisal pesnik, ki je prodril do dna človeškega srca . . . Aškercu pa kličemo v spomin rek: Primus sapientiae gradus est, falsa intelligere; secundus, vera cognoscere! Kosec.

„Pisanice“, pesmi za mladino. Založil O. Zupančič. Založil L. Schwentner, 63 strani. Cena 60 vinarjev, po pošti 65 vinarjev. V tej knjigi je 43 izbornih mladinskih pesmic, katerih čitanje je prava naslada tudi za odraslega. Priporočamo to knjižico, posebno svoje vrste, vsem mladino-ljubom v kar najobilnejše naročevanje.

Jakob Ruda, drama v treh dejanjih, spisal Ivan Cankar. Cena 1 K 20 v, po pošti 1 K 30 v. Založil in prodaja L. Schwentner, knjigo-tržec v Ljubljani. Ta drama je vzbudila mnogo hrupa, ker je gotovim literarnim krogom nepoklicana došla. Cankar je z dramo „Jakob Ruda“ zavzel prvo mesto mej slovenskimi dramatikami. O njegovi drami so se pohvalno izrekle vse kritike, ki niso v službi Govekar-Gangel-Aškerčeve kadilnice. Cankarjev dramatski talent bode vsakdo najbolje sodil sam, ako si pri podjetnem knjigotržcu L. Schwentnerju naroči ravnokar izišlo Cankarjevo dramo.

Nova slovenska nabožna knjiga. Ravnokar so izišle: „Šmarnice“. Marijine čednosti in dobrote, usluge, po Patisu S. J. in Schepersu, Redempt. spisal P. Ladislav, O. S. Fr. V Ljubljani 1900. Založila „Katol. Bukvarna“. 268 str. 12°; pol usnje K 1:80, usnje K 2—, usnje z zlato obrezo K 2:40. Posamezni iztisi po pošti 10 h več.

GLASNIK.

Prvi maj — delavski praznik. Celó draga tržaška tetka „Edinost“ se je ogrela za praznovanje prvega maja. Zato praznovanje prvega maja ni bilo nič boljše, pač pa je socialnim demokratom pripravila nekoliko zabave s svojo najjavnostjo. Letos je bilo praznovanje prvega majnika znatno slabše, nego druga leta. Celó na Dunaju so bili socialni demokratični shodi slabše obiskani. V Ljubljani se je socialno demokratičnega shoda pri Koslerju udeležilo kakih 100 ljudi, veselice pa približno 40 oseb. Da se delavci ne morejo ogreti za praznovanje prvega maja, imajo popolnoma prav. Je pač malo socialno, delati „plavo“! Socialno-demokratični voditelji so hoteli s tem praznovanjem predočiti, kako bi bilo, ako bi se nakrat štrajkalo po vsem svetu. Vročé skuhana juha se je z leti sama shladila. Sedaj je zgubilo praznovanje prvega maja skoro docela bojeviti pomen. Nekateri sodrugi se olajšajo pri pijači nekaj denarcev, drugega pa ni nič. V Nemčiji, na klasični zemlji socialne demokracije, so sodrugi toliko pametni, da praznujejo „delavski praznik“ ne ravno 1. maja, ampak — prvo nedeljo v maju. V tem oziru so si popolnoma slični z ljubljanskimi krš. socialci, ki si tudi izbere jedno nedeljo v majniku za izlet svojega delavstva. V Nemčiji so se celo razna soc. demokratična strokovna društva izrekla, da tisti, ki stavka prvega maja, ne dobi nobene podpore. Avstrijski socialno demokratični voditelji pravijo, da mora biti prvi maj proslavljen, ker to zahteva — strankarska blagajna. Kdor hoče biti „veren sodrug“, mora kupiti slavnostni majniški spis, mora se 1. maja udeležiti veselice in raznih „ofrov“. Za to imamo v Avstriji 1. maj. Prav bi bilo, da pametni soc. demokratični delavci v bodoče sprevidijo, da si

**) Čujemo, da je „Narod“ dobil oceno, v kateri se „Izmajlov“ ne povzdiguje v deveta nebesa, a „literarni kartel“ te ocene noče priobčiti. — Opomba uredništva.

s praznovanjem 1. maja le samim sebi škodujejo, namestu praznovanja 1. maja pa naj vpelejo drug praznik za svoje voditelje, — praznik prvega aprila!

Socijalna demokracija in občinske volitve. V „Rudeči Prapor“ je Etbin Kristan napisal silo ponižno notico na „Slovenski List“ z ozirom na prihodnje občinske volitve v Ljubljani, češ, da neudeležba socijalno-demokratske stranke pri volitvah odgovarja sedanjim razmeram. To vam je mož ta Etbin Kristan! Ali odgovarja tudi sedanjim razmeram, da strankarsko vodstvo ni prišlo na zadnjem shodu na dan z obljubljenim občinskim programom? Ali se revolucionarna stranka, kakeršna je, kakor vedno trdi Etbin Kristan, ozira na „sedanje razmere“? Taka stranka mora v boj, ne pa za peč! Kristan pravi tudi, da bi bila udeležba, ves „špas“, nekoliko predrag. Tako? Ali bi tudi zavedni sodrugji potrebovali golaža? Kordelič menda že, ker vedno sili mej agitatorje v „Narodni Dom“. Kristan naj se zvija, kakor se hoče, povemo, da našega prepričanja ne omaje, ki ima izvor v dejstvu, da so samostojni nastop socijalne demokracije, ki z železničarji ne šteje baš malo glasov, prepričali — „Narodovi“ plačani podlistki! Tako je zadovoljen tudi Železnikar, ki bo šel menda letos zopet v boj za „Narodovce“, saj je ravnokar dodelal uradne obleke za slugo na magistratu in je že na shodu v kazini dejal, da gre rajše za sedanje rotovške ljudi, ki so, kakor smo v zadnjem uvodnem članku dokazali, predlog dr. Majarona za volilno reformo naravnost pod klop vrgli, nego bi moral gledati, da pride kaka kuta, če tudi socijalna, na magistrat. Socijalni demokratje, v prvi vrsti železničarji, ki ne razumete socijalne demokracije tako praktično, kakor jo razumeta Kristan in Železnikar, vi se pa obrišite pod nosom!

Delavski shod v Zagrebu. Pretečeno nedeljo popoldne se je vršil velik shod hrvatskih delavcev v Zagrebu. Samostalna stranka hrvatskega delavstva je imela po jednoletnem obstoju sklicati ta sestanek, dočim se prej nobena stranka ni zmisli na važnost in potrebo takega sestanka. Shod se je vršil po § 2. zb. zak. Navzočih je bilo kakih 400 delavcev raznih strank. Namen shodu je bil, zjediniti hrvatsko delavstvo za priboritev zboljšanja delavskega stanja. Ob 3. uri popoldne je otvoril sklicatelj tovariš Sirovatka zborovanje, zapisnikar je bil tovariš Curkovič. Najprvo je poročal pristaš sam. hrvatskega delavstva o potrebi zjedinjena vseh delavcev v dosego boljšega položaja in je predlagal primerno resolucijo. Proti resoluciji so govorili potem pristaši dr. Franka in soc. demokratje. Prvim se gre za žide, a drugim ni všeč točka o krščanskem temelju. Za resolucijo in slogo je govoril tudi Gostinčar iz Ljubljane. Posebno čudno se mu je zdelo postopanje soc. demokratov, ki so izjavili, da nimajo nič proti krščanstvu, a so se izjavili glasovalci tudi v tej točki proti resoluciji. V krasnem govoru je povdarjal g. kapelan Zagorac potrebo jedinstva delavcev. Vspah shoda je bil, da se je na predlog Frankovcev izvolil iz vsake stranke eden član v odbor, ki naj sestavi resolucijo, kateri bi mogli pritruditi vsi. Socijalni demokratje in Frankovci so bili v veliki manjšini, vendar je tudi samostalno delavstvo pritrudilo tej misli, ki je po našem mnenju mrtvo-rojeno dete. Pokazala pa se je pot resno mislečim možem, in sedaj imajo jasno pred očmi, kako jim je v bodoče postopati, ako hočejo kaj doseči. Mi jim samo kličemo: Naprej, za krst častni, za svobodo naroda in delavska prava!

Delavsko podporno društvo v Trstu ima jutri svoj občni zbor. Odbor je imel za čas svojega delovanja v preteklem letu 51 rednih sej. Novih članov v upravnem letu se je sprejelo: 269 moških in 73 ženskih, skupaj 342; izbrisalo se je pa 305 moških in 101 ženskih, skupaj 407. Umrlo je 14 članov. Koncem leta je štelo društvo 2 častna, 9 ustanovnih, 21 podpornih, 1094 moških in 270 ženskih rednih članov, skupaj 1395 članov. Bolnikov je bilo 522, in 652 slučajev bolezni. Izplačalo se je: za zdravila

in kopelji K 3022'68, bolnišnici K 1447'18 in pogrebščine K 780. Troški bolniškega zaklada so se povišali za K 2200'90, ves bolniški zaklad znaša torej K 31544'22; upravni zaklad se je povišal za K 1730'84, kateri šteje sedaj K 30807'74. Celega prometa je bilo torej v upravnem letu K 80305'60. Skupno premoženje je pa znašalo koncem leta K 62351'96. Knjižnica šteje nad 1000 knjig razne vsebine. Tudi bralna soba je bila dobro preskrbljena z različnimi časopisi. Društvo si je najelo skupno s „Čitalnico“ in pevskim društvom „Kolo“ novo stanovanje pod „Zelenim hribom“, kamor se društvo preseli meseca avgusta t. l.

Južna železnica. Nekateri stari osebni vozovi, posebno pri južni železnici, imajo še vedno zunaj voz deske, po katerih mora hoditi osobje vlakov pri dekoupiranju voznih listkov. Da je ta naprava skrajno nevarna in da se službujoče osobje s tem spravlja v največjo nevarnost, bo pač vsakemu jasno, le onim ne, ki imajo čuvati varnost zdravja in življenja pri železniškem prometu. Skrajni čas je, da se ta zastarela naprava popolnoma odpravi!

Socijalni demokratje za plemstvo. Nürnbergski socijalni demokrati so si zbrali pri dopolnilni volitvi v bavarsko zbornico barona Hallerja pl. Hallersteina za svojega kandidata. Tako je v praksi njihovo zabavljanje proti plemstvu!

Dve sto delavcev ponesrečenih. Iz New-Yorka je prišla vest, da se je v Schofieldu primerila strašna nesreča v rudniku. Nad 200 delavcev je našlo smrt o grozni eksploziji podzemeljskih plinov.

Trboveljska rudniška družba. Občni izbor tega delniškega društva je nespremenjeno sprejel predlog upravnega sveta, glasom katerega je za minolo leto razdeliti 5% dividendo in višjo dividendo po 7 gl. od delnice.

Okrajna bolniška blagajna ljubljanska je v preteklem poslovnem letu imela dohodkov 135.700 K 21 h, izdatkov 64.659 K 73 h. Aktiva znašajo 65.899 K 26 h, pasiva 4858 K 78 h. Sedanji rezervni zaklad znaša 61.040 K 48 h.

Mestnim pomožnim uradnikom je ljubljanski občinski svet reguliral plače. Dva pomožna uradnika prideta v I. razred s 4. kronami dnevne plače, 2 v II. razred s 3½ kronami dnevne plače, 6 pomožnih uradnikov pride v III. razred s 3. kronami plače in 5 v IV. razred z 2½ kronami plače. Vsled tega je proračunjena večja potrebščina za 16.523 K 50 v.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. MIKUSCH, tovarna delnik, Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene.

Mizarskega učenca

se išče.

Več pove „Del. Tajništvo“, „Kat. Dom“.

Slovenici pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

Jo domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerekoli konkurence.

Slovenski trgovci.

Domača umetnost!

Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani Kolodvorske ulice št 22

v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (9)

Priznalno pismo:

Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnje župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si štejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtopleje priporočam za podobno delo.

Z odličnim spoštovanjem Vam udani

Martin Poljak,
župnik

Ajdovec, 20. okt. 1899.

Národna trgovina z delikatesami s pivom, različnimi vini itd.

se je otvorila 21. aprila

na Dvorskem trgu št. 3, pod „Národno kavarno“.

Oprava in slikarije izvedene so v secesijonistiškem slogu.

Za dobra in vedno sveža jedila ter pijače se bode vestno skrbelo.

— Cene zmerne. —

Za mnogobrojen obisk se priporoča z zagotovitvijo točne in realne potrežbe

18 (2—2)

z odličnim spoštovanjem

Fran Krapež.